

Salon kaupungin esi- ja perusopetuksen oppilaskuljetusperiaatteet

Opetuslautakunta 4.3.2025

Elinvoimajaosto 25.3.2025

Periaatteet astuvat voimaan 25.3.2025.

Sisällysluettelo

1.	LAINSÄÄDÄNTÖ.....	3
1.1	Perusopetuslaki 6 § (21.8.1998/628)	3
1.2	Perusopetuslaki 26 § (21.8.1998/628)	3
1.3	Perusopetuslaki 32 § (21.8.1998/628)	3
1.4	Oppivelvollisuuslaki 5 § (30.12.2020/1214).....	4
1.5	Vammaispalvelulaki 2 § (14.4.2023/675).....	4
1.6	Lain soveltaminen.....	4
2.	KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET	4
2.1	Koulumatkan pituus	4
2.1.1	Yhteishuoltajuus.....	5
2.2	Koulumatkan vaarallisuus.....	5
2.2.1	Tien vaarallisuus	5
2.2.2	Petoeläinvaara	6
2.3	Terveydelliset syyt (vaikeus ja rasittavuus)	6
2.4	Oppilaan kuljettamisesta maksettava avustus.....	7
2.5	Muut kuljetuksiin liittyvät reunaehdot.....	7
2.5.1	Esioppilaat	7
2.5.2	Ruotsinkieliset oppilaat.....	7
2.5.3	Valmistavan opetuksen oppilaat	7
2.5.4	LuMa-, media-, musiikki-, kieli-, ym. luokkien oppilaat (rajoitettu koulumatkaetus).....	8
2.5.5	A2-kieltä opiskelevat yläkoulun oppilaat	8
2.5.6	Somerolla koulua käyvät oppilaat.....	8
2.5.7	Terveydellisistä syistä johtuvat tilapäiset oppilaskuljetukset	8
2.5.8	Tulipalot ja muut äkilliset poikkeustilanteet	9
2.5.9	TET-jaksojen maksuton koulumatkaetus	9
2.5.10	Perusopetuksen päättymisen ja päättövaiheen jousto	9
3.	KULJETUKSEN TAI AVUSTUKSEN HAKEMINEN.....	10
3.1	Oppilaan oikeus maksuttomaan koulumatkaetuteen esiopetuksessa ja 1.- 9. -luokilla	10
3.2	Oppilaan muuttaessa.....	10
4.	OPPILASKULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN	11
4.1	Kuljetusmuoto.....	11
4.1.1	Noutopaikat.....	11
4.2	Koululaislipun käyttö	12
4.3	Kuljetuksen odotus	12
4.4	Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana	13
4.5	Kuljetusoppilaan poistaminen koulutiloista kesken päivän	13
4.6	Tukiopetus, jälki-istunnot ja koulun järjestämä kerhotoiminta	13
4.7	Iltapäivätoiminta	13
4.8	Toisen asteen oppilaat	14
5.	MAKSULLINEN KULJETUS.....	14
6.	OPPILASKULJETUKSIA KOSKEVAT SÄÄNNÖT	15
6.1	Kuormitussäädökset.....	15
6.2	Turvavyöt	15
6.3	Käyttäytyminen.....	15
6.4	Urheiluvälineet ja muut poikkeavat tavarat.....	15
6.5	Liikennöitsijän tehtävät ja vastuut taksikuljetuksessa.....	16
6.6	Huoltajan tehtävät ja vastuut.....	16
6.7	Koulun tehtävät ja vastuu	16
7.	TOIMINTA ONGELMATILANTEISSA	17
7.1	Onnettomuus.....	17
7.2	Auto ei saavu pysäkillä	17
7.3	Poikkeukselliset keli- yms. olosuhteet.....	17
7.4	Vahinko tai ilkivalta	17
7.5	Palaute kuljetuksen laadusta	17
7.6	Kadonneet tai unohtuneet tavarat.....	17
7.7	Häirintä- ja kiusaamistilanteet kuljetuksen aikana	17
7.8	Erilaisten päihteiden käyttö kuljetuksen aikana	18

1. LAINSÄÄDÄNTÖ

1.1 Perusopetuslaki 6 § (21.8.1998/628)

”Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. ([13.7.2018/542](#)).

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa. ([13.7.2018/542](#)).”

1.2 Perusopetuslaki 26 § (21.8.1998/628)

”Perusopetuksen suorittaminen

Perusopetuksen suorittaminen alkaa oppivelvollisuuslain 2 § 2 momentissa säädettyä ajankohtana, jollei lapselle ole tehty tämän lain 27 § nojalla päätöstä opetuksen poikkeavasta aloittamisajankohdasta. Perusopetuksen suorittaminen päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai viimeistään sen lukuvuoden koulutyön päättyessä sinä kalenterivuonna, jona oppilas täyttää 17 vuotta. ([30.12.2020/1216](#)).”

1.3 Perusopetuslaki 32 § (21.8.1998/628)

”Koulumatkat

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettu varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. ([30.12.2020/1216](#))

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. ([24.6.2010/642](#))

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämipaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. ([13.7.2018/542](#))

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.”

1.4 Oppivelvollisuuslaki 5 § (30.12.2020/1214)

”Oppivelvollisuuden suorittaminen eräissä tilanteissa

Oppivelvollinen, joka ei ole suorittanut perusopetuksen oppimäärää lukuvuoden päättyessä sinä kalenterivuonna, jona hän täyttää 17 vuotta, voi suorittaa oppivelvollisuutta osallistumalla perusopetukseen tai muuhun 4 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen. Opiskelijaksi ottamisessa sovelletaan, mitä asianomaista koulutusta koskeissa laeissa säädetään opiskelijaksi ottamisen perusteista. [\(8.7.2022/715\).](#)”

1.5 Vammaispalvelulaki 2 § (14.4.2023/675)

”Lain soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Tämän lain perusteella järjestetään vammaisen henkilön tavanomaisessa elämässä tarvitsemia erityispalveluita, jos hän ei saa yksilöllisen tarpeensa mukaisia ja sopivia palveluita sosiaalihuoltolain [\(1301/2014\)](#), terveydenhuoltolain [\(1326/2010\)](#), varhaiskasvatuslain [\(540/2018\)](#), perusopetuslain [\(628/1998\)](#) tai muun lain perusteella.”

1.6 Lain soveltaminen

Salon kaupungin elinvoimajaosto päättää esi- ja perusopetuksen oppilaskuljetusten järjestämisen periaatteista opetuslautakuntaa kuultuaan. Kuljetusetuuksien osalta päätösvalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä (43 §).

2. KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

2.1 Koulumatkan pituus

Kaupunki järjestää oppilaalle kuljetuksen tai avustaa oppilaan huoltajaa koulumatkakustannuksissa, jos:

- esioppilaan tai 1.-2. -luokan oppilaan koulumatka kaupungin osoittamaan esikouluun tai lähikouluun on vähintään kolme kilometriä
- 3.-9. -luokan oppilaan koulumatka kaupungin osoittamaan lähikouluun on vähintään viisi kilometriä

Koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan väestörekisterin mukaisen virallisen osoitteen eli kodin/asunnon ja koulun/esiopetuksen järjestämipaikan välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä palatessaan. Oppilaskuljetukset järjestetään joko osittain tai kokonaan, tai huoltajalle korvataan kustannukset, vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Koulumatkan pituus tarkoittaa yhdensuuntaista koulumatkaa.

Perusopetuslaista poiketen Salossa on päätetty (opetuslautakunta 27.1.2009 § 29) yleisesti rasittavaksi koulumatkaksi vähintään kolme kilometriä pitkä koulumatka esioppilaille ja 1.-2. -luokkien oppilaille.

Hoitopaikasta kouluun tai koulusta hoitopaikkaan (esim. Elmeri, jossa järjestetään lyhytaikaista ympäri-vuorokautista palveluasumista) ei erikseen järjestetä eikä korvata. Myöskään kuljetuksia hammashoitoon tai terapiaan ei järjestetä eikä korvata.

Koulumatka mitataan lyhintä, kävelykelpoista ja yleisessä käytössä olevaa reittiä (jalankulkua, kevytliikennettä tai autoliikennettä varten tarkoitettua tietä pitkin) kotiportilta koulun tai päiväkodin portille tai niitä vastaaviin paikkoihin. Mittaus tehdään Salon kaupungin liikennepalveluiden virallisella mittausjärjestelmällä, joka luotettavalla tavalla pystyy oikeanlaiseen ja tasapuoliseen mittaukseen kaikilla oppilailla.

Mikäli viranomainen toteaa lyhimmän reitin liian vaaralliseksi suorittaa omatoimisesti, oppilas voidaan ohjata kulkemaan matkansa vaihtoehtoista turvallista reittiä kouluun ja takaisin, kuitenkin siten, että vaihtoehtoinen reitti ei ole olennaisesti lyhintä reittiä pidempi eikä suunnaltaan vaikeammin hahmotettava, katsotaan koulumatkaksi vaihtoehtoisesti lyhin reitti, jota pitkin oppilas voi koulumatkan liikennesääntöjä noudattaen turvallisesti suorittaa. (KHO 2008:524)

Oppilaan käydessä huoltajan anomuksesta toissijaista koulua vieraassa kunnassa tai muussa kuin kaupungin oppilaalle osoittamassa lähikoulussa, kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata. Huoltajan on tällöin itse vastattava kaikista kuljetuskustannuksista.

Kaupungin velvollisuus ei ole järjestää kuljetusta koko matkalle (HE 58/2003 vp; KHO 2016:51), vaan oppilaan edellytetään kulkevan omin neuvoin kuljetuksen noutopaikkaan.

Omadistummatka, jonka oppilaan odotetaan maksimissaan kulkevan kuljetusreitillä varten, on:

- esiopetuksen ja perusopetuksen 1.-2. -luokkien oppilailla enintään kolme (3) kilometriä
- perusopetuksen 3.-9. -luokan oppilailla ja perusopetuksen lisäopetuksen oppilailla enintään viisi (5) kilometriä

2.1.1 Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuustapauksissa maksuton koulumatkaetuus määräytyy aina lapsen virallisen väestörekisteriin merkityn osoitteen mukaan oppilaalle määritellyn lähikouluun.

Tästä poiketen kuitenkin vammaisten tai muutoin toimintarajoitteisten ja vahvan tuen tarvitsevan lasten osalta kuljetuskoordinaattori voi tapauskohtaisesti harkinnan perusteella yhdenvertaisuuslain 15 § mukaisena kohtuullisena mukautuksena myöntää vammaiselle oppilaalle maksuttoman koulumatkaetuuden kahdesta kodista hänelle määritellyn lähikouluun. Tämä mukautus on mahdollista, jos matka toisen vanhemman osoitteesta hänen lähikouluunsa ei ole olennaisesti pidempi eikä kustannus kaupungille ole olennaisesti suurempi. (KHO 2023:38, KHO 2020:60).

2.2 Koulumatkan vaarallisuus

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Salon kaupunki painottaa vanhempien vastuuta lastensa koulumatkoista. Huoltajien tulee huolehtia siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan hyvin koulumatkareitti, aikataulut ja liikenteessä kulkeminen. Vanhempien on opastettava ja neuvottava sekä tarpeen mukaan kuljettava mukana ja saatettava lasta, kunnes hän oppii itse kulkemaan ja huomioimaan liikennettä. Maksuttoman koulumatkaetuuden saaneiden oppilaiden huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin.

Turvallisen liikennekäyttäytymisen lisäksi huomioidaan koulun piha-alueen saattotilanteet ja liikennejärjestelyt. Oppilaiden kuljetusten takia on syytä tietää, mihin taksit tulevat ja mistä lähtevät, missä oppilaat odottavat taksia tai linja-autoa, mihin huoltajat voivat ajaa autonsa kuljettaessaan lapsia ja miten ruoka- ja tavarakuljetukset sujuvat turvallisesti.

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta järjestää kuljetuksen vähintään vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle (KHO 2016:28). Kuljetukset järjestetään myös vaarallisilla tieosuuksilla ensisijaisesti linja-autolla.

2.2.1 Tien vaarallisuus

Kaupunkialueen liikennepäristöä ja maaseudun yksityisteitä ei lähtökohtaisesti luokitella vaaralliseksi. Luminen/liukas keli, pimeä vuodenaika maaseudulla, tai se, että oppilas kulkee yksin valaisematonta tietä pitkin, ei yksistään määritä koulumatkaa vaaralliseksi. Yksitystien osalta oppilaan tien turvallisuudesta vastaa tiehoitokunta. Myöskään liikennöidyn yleisen tien käyttö, jolla luonnollisesti myös on liikennettä, ei suoraan tee koulumatkasta liian vaarallista. Liikennesääntöjen vastainen ajokäyttäytyminen ei ole peruste koulumatkaetuuden myöntämiselle tien vaarallisuuden vuoksi. Teiden ylittämistä ei yksinään pidetä kuljetuksen perusteena. Oppilaat usein myös odottavat kuljetusta teiden varsilla.

Koulumatkan vaarallisuuden määrittelyssä käytetään apuna Koululiitumenetelmää sekä tarvittaessa paikalla käyntiä. Menetelmä on yhtenevä kaikkialla Suomessa. Menetelmän avulla on määritetty riskilukuindeksi teiden eri osille huomioiden mm. liikenteen määrät sekä teiden fyysiset olosuhteet. Kaikille teille (mm. yksityistiet) ei ole erikseen Koululiidussa annettu riskilukuindeksejä, mutta niiden turvallisuuden arviointiin käytetään tarvittaessa samoja Koululiitumenetelmän arviointitietoja ja tarvittaessa paikalla käyntiä.

Lisäksi elinvoimajaosto voi päättää väyläkohtaisesti, milloin koulumatka muodostuu oppilaille liian vaaralliseksi. Vaaralliseksi määritellyt liikenneväylät tarkistetaan olosuhteiden muuttuessa.

Vaikka tie tai tietty tien osuus olisi Koululiidussa määritetty mahdollisesti vaaralliseksi, ja oppilas olisi sen vuoksi luokka-asteensa perusteella oikeutettu maksuttomaan koulumatkaetuteen, tien ylittäminen on mahdollista erityistä varovaisuutta noudattaen. Oppilas voidaan tällöin myös velvoittaa kulkemaan kyseistä tietä pitkin linja-autopysäkillä tai muuhun kuljetuksen noutopaikkaan tai -jättöpaikasta kotitielleen. Mah-

dollisesti vaaralliseksi määritellyllä tiellä kuljettava matka arvioidaan aina tapauskohtaisesti oppilaan ikä ja oppilaaseen muut liittyvät asiat, näkymä ja tien muut riskitekijät huomioiden.

2.2.2 Petoeläinvaara

Salon kaupungin alueella esiintyy petoeläimiä. Eläinten esiintyminen ei itsessään aiheuta sellaista vaaraa, jonka perusteella myönnettäisiin maksuton koulumatkaetus tai muutettaisiin noutopaikka lähemmäs kotia. Liikennepalvelut seuraa petoeläintilannetta Luonnonvarakeskuksen kanta-arvioista ja luonnonvaratietopalvelusta, osallistumalla Salon alueen petoeläintyöryhmiin ja käymällä keskustelua sekä Suomen riistakeskuksen että alueen riista-asiantuntijoiden kanssa.

Tilapäisen kuljetustarpeen voi aiheuttaa petoeläimen ajankohtainen ihmisiin kohdistuva uhkaava käyttäytyminen, joka on vahvistettu asiantuntijan tai poliisin toimesta, tai tilanne, jossa alueelle on myönnetty karkotus- tai kaatolupa. Kuljetustarve ei voi perustua aikaisempien vuosien tapahtumiin. Kuljetuksia voidaan järjestää harkinnanvaraisesti petoeläinvaaran nojalla myös siinä tapauksessa, että asiantuntijalta saadun, varmennetun tiedon perusteella suurpetohavaintojen määrä alueella on noussut poikkeuksellisen suureksi ja petoeläimet eivät käyttäydy lajityypillisesti. Harkinnassa huomioidaan myös koulutien syrjäisyys ja metsäisyys sekä oppilaiden ikä. Yksittäisen kriteerin täyttyminen ei automaattisesti tarkoita sitä, että oppilaskuljetusta suurpetohavaintojen perusteella myönnetään, vaan oppilaskuljetuksesta päätettäessä käytetään kokonaisharkintaa. Kuljetukset ja/tai kuljetusmuutokset toteutetaan petoeläintilanteen edellyttämällä tavalla.

Jos Salon kaupungin sisällä tietyllä alueella todetaan viranomaisilmoituksen tai kaupungin oman selvityksen perusteella petoeläintilanteen olevan sellainen, että kuljetuksia on tarpeen järjestellä (noutopaikkojen muutokset sekä uudet kuljetusoppilaat), koskevat järjestelyt kaikkia kyseisellä alueella olevia oppilaita ilman erillistä hakemista. Kuljetusten laajuus päätetään tilanteen mukaan. Kuljetustarpeiden ollessa laajempia koskien useampaa oppilasta, kuljetuskoordinaattori tiedottaa ja informoi asianosaisille muutoksista. Lähtökohtaisesti poikkeavat kuljetukset ja/tai kuljetusmuutokset koskevat koulumatkoja, jotka tehdään hämärän aikaan aamuisin. Petoeläinvaaran vuoksi myönnettävä kuljetus, noutopaikan siirto lähemmäs kotia tai saattoavustus huoltajille on aina määräaikainen.

Edellä mainitun lisäksi huoltajalla on mahdollisuus hakea huollettavalleen kuljetusta petoeläimen aiheuttaman vaaran perusteella. Tällöin kuljetusetuutta ja/tai noutopaikan muutosta on haettava erikseen. Huoltajan toimittaman hakemuksen jälkeen kuljetuskoordinaattori pyytää lausunnon Suomen riistakeskukselta, jonka tilannearvio perustuu Tassu -viranomaistietokantaan kirjattuihin ilmoituksiin kyseisellä alueella. Asiantuntijalausunto toimii ohjaavana lausuntona päätöksenteossa. Kuljetuskoordinaattori päättää tapauskohtaisesti kuljetuksen tarpeellisuudesta ja laajuudesta.

2.3 Terveydelliset syyt (vaikeus ja rasittavuus)

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Kuljetus terveydellisin syin järjestetään oppilaalle ainoastaan virallisesta väestörekisterin mukaisesta osoitteesta lähikouluunsa.

Lähikouluaan käyvän oppilaan kuljetuksen järjestäminen em. perusteilla edellyttää aina ajantasaista ja mahdollisimman tuoretta asiantuntijan (esimerkiksi koulun rehtori, erityislastentarhanopettaja, koululääkäri tai -psykologi, muu erikoissairaanhoidon asiantuntija, kasvatusneuvolan asiantuntija) lausuntoa tai muuta asiakirjaa, joka on asiantuntijan toimesta tehty. Muita asiakirjoja ovat mm. oppilaasta tehty joko määräaikainen tai pysyvä kuntoutussuunnitelma, josta käy ilmi kuljetustarve perusopetuksessa.

Lausunnosta tai muusta asiakirjasta pitää ilmetä selkeästi:

- kuljetustarpeen syyt ja perustelut
- mille ajanjaksolle kuljetuksen järjestämistä suositellaan
- millä kuljetusvälineellä asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan.
- kuinka pitkän matkan oppilas voi kävellä omatoimisesti

Huomioon otetaan vain oppilaan ennalta tuntevan asiantuntijan ja/tai oppilasta hoitavan julkisen erikoissairaanhoidon / sairaalan / terveyskeskuslääkärin tai neuvola- tai koululääkärin ja psykologin tai lapsen asioita käsittelevän asiantuntijan lausunto. Yksityislääkärin tai yksityisen psykologin lausuntoa ei hyväksytä.

Huoltajan hankkimat asiantuntijalausunnat on toimitettava joka lukuvuosi joko hakemuksen liitteenä Wilman kautta tai sovittaessa erillisesti toimitettuna liikennepalveluihin hyvissä ajoin ennen seuraavan lukuvuoden alkamista, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuista tai pitkäkestoisia esim. vaikeat liikuntarajoitteet ja laaja-alaiset kehityshäiriöt.

Oppilaan erityisen tuen päätös ei automaattisesti anna oikeutta maksuttomaan koulumatkaetuuteen, eikä siten ole hyväksyttävä hakemuksen liite ja peruste koulumatkaetuudelle.

Sairauden tai tapaturman takia kuljetus voidaan myöntää lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi. Kaupunki ei järjestä eikä korvaa oppilaiden terapiakuljetuksia. Tilapäisesti terveydellisin syin järjestettävien kuljetusten tarkemmat ohjeet löytyvät kappaleesta 3.6.

Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei pääsääntöisesti yksistään ole riittävä peruste sen saamiselle, vaan kuljetuskoordinaattori päättää tapauskohtaisesti koulun rehtoria tai muuta oppilaan tuntevaa tahoa kuultuaan kuljetuksen tarpeellisuudesta ja laajuudesta. Kuljetusta ei välttämättä järjestetä kotipihalta saakka.

2.4 Oppilaan kuljettamisesta maksettava avustus

Kaupungin esi- ja perusopetuksen oppilaalle järjestämän kuljetuksen vaihtoehtona on huoltajan toimesta tapahtuva oppilaan saattaminen kouluun ja siitä avustuksen maksaminen oppilaan huoltajalle. Oppilaan huoltajalle voidaan maksaa avustusta oppilaan kuljettamisesta, mikäli oppilas täyttää koulumatkaetuuden saamisen ehdot. Kyseeseen tulee lähinnä sellaisen oppilaan kuljetus, jonka koulumatkan varrella ei asu muita kuljetusoppilaita tai joka ei asiantuntijalausunnon perusteella kykene kulkemaan taksissa tai linja-autossa. (KHO 5.9.2014/2613; KHO 1.7.2020/82)

Oppilaan huoltajalle maksetaan kuljettamisesta aiheutuneet välttämättömät ja välittömät menot eli kilometrit kotoa kouluun ja takaisin kotiin. Mikäli kuljetus on osa huoltajan työmatkaa, avustus maksetaan ainoastaan työmatkan ylittävältä osalta. Avustusta on haettava etukäteen ennen kuljetuksen aloittamista. Avustus myönnetään korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan. Kilometrikorvaus maksetaan huoltajalle elinvoimajaoston (31.12.2023 saakka kaupunkikehityslautakunnan) vahvistaman taksan mukaisesti. Avustus maksetaan huoltajalle jälkikäteen puolivuositain.

2.5 Muut kuljetuksiin liittyvät reunaehdot

2.5.1 Esioppilaat

Esioppilaat kuljetetaan pääsääntöisesti perusopetuksen muiden oppilaiden kanssa samoissa kuljetuksissa. Myös esioppilaan ensisijainen kulkumuoto kotoa esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin on linja-auto. Poikkeuksena tästä ovat kuljetukset täydentävästä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta takaisin täydentävään varhaiskasvatukseen, jotka järjestetään tilausajoina. Tällöin esiopetuksen oppilas on varhaiskasvatuslain alainen.

Vuorohoitoyksikössä tai osaviikkohoidossa oleville esioppilaille myönnetään ensisijaisesti oppilaan kuljettamisesta maksettava avustus, joka tarkoittaa, että vanhemmat huolehtivat itse kuljettamisesta esikouluun ja takaisin. Päätökset esioppilaiden kuljetusetuuksista tekee kuljetuskoordinaattori. Kuljetus ja kuljetusmuoto määritellään tapauskohtaisesti.

Avustusta tai kuljetusta voi saada vain esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin. Kotoa täydentävään varhaiskasvatukseen tai varhaiskasvatuksesta kotiin ei kuljetusta järjestetä. Kuljetuksen tai avustuksen voi saada vain kaupungin osoittamaan lähiesikouluun. Jos oppilas käy esikoulua huoltajan anomuksessa muussa kuin kaupungin hänelle osoittamassa lähiesikoulussa, kuljetusta ei järjestetä eikä korvata.

2.5.2 Ruotsinkieliset oppilaat

Äidinkieleltään ruotsinkielisten alakoulun 1.-6. -luokkien oppilaiden kuljetukset järjestetään ensisijaisesti Salon ruotsinkieliseen kouluun ja esikouluun (Salo svenska skola). Yläkoulun oppilaiden osalta kuljetukset järjestetään kaupungin erikseen määrittämiin muiden kuntien yläkouluihin sopimusten mukaisesti.

2.5.3 Valmistavan opetuksen oppilaat

Kunnalla ei ole perusopetuslain 32§:n perustuvaa velvollisuutta järjestää perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaille maksutonta kuljetusta. Valmistavassa opetuksessa olevia alle 17-vuotiaita oppilaita koskevat samat säännökset kuin perusopetuksessa olevia oppilaita. Valmistavan opetuksen oppilaista tehdään aina tapauskohtainen harkinnanvarainen kuljetuspäätös kuljetuskoordinaattorin toimesta. Valmistavan

opetuksen oppilaiden harkinnanvarainen koulumatkaetuus myönnetään samoin perustein kuin perusopetuksen oppilaille.

2.5.4 LuMa-, media-, musiikki-, kieli-, ym. luokkien oppilaat (rajoitettu koulumatkaetuus)

LuMa-, media-, musiikki-, kieli-, ym. luokat ovat erikoisluokkia, jonne oppilas hakeutuu erillisellä hakemuksella. Näitä ei välttämättä ole tarjolla lähikoulussa, johon hänet ensisijaisesti sijoitetaan. Ala- tai yläkoulun oppilaan käydessä huoltajan anomuksesta koulua vieraassa kunnassa tai muussa kuin kaupungin oppilaalle osoittamassa lähikoulussa, kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata. Huoltajan on tällöin itse vastattava kaikista kuljetuskustannuksista.

Kuitenkin, jos ala- tai yläkoulun oppilas valitaan Salon kaupungissa johonkin muuhun kuin hänelle osoitettuun lähikouluun toissijaiseen koulupaikkaan erikoisluokalle (luma-, media-, musiikki-, kieliluokka ym.), on hänellä mahdollisuus rajoitettuun koulumatkaetuuteen kriteerien täytyessä.

Jos erikoisluokan oppilaalla olisi oikeus maksuttomaan koulumatkaetuuteen hänelle opetuspalveluissa määritelyyn omaan lähikouluunsa koulumatkan pituuden perusteella (vähintään 5 km), on hänellä mahdollisuus saada maksuton rajoitettu koulumatkaetuus käydessään erikoisluokkaa toissijaisessa koulupaikassa, jos myös toissijaiseen koulupaikkaan on vähintään 5 km.

Rajoitetun koulumatkaetuuden saa vain sillä edellytyksellä, että kuljetuksen myöntämisen ehdot täyttyvät sekä lähikouluun että toissijaiseen kouluun, jossa oppilas käy erikoisluokkaa ja että kuljetuksessa voidaan käyttää olemassa olevia linja-auto- tai taksireittejä. Erillisiä taksikuljetusreittejä erikoisluokan oppilaille ei järjestetä.

Rajoitettua koulumatkaetuutta ei myönnetä automaattisesti, vaan huoltajan tulee sitä vuosittain erikseen hakea. Etuus myönnetään vuodeksi kerrallaan väestörekisterin osoittaman virallisen asuinpaikan mukaan. Osoitteen muuttuessa on etuutta haettava uudelleen. Hakuajoista ilmoitetaan vuosittain keväisin Wilman kautta.

Maksuton etuus myönnetään ensisijaisesti joukkoliikenteen kuljetuksena eli Paikulla. Erikoisluokkaa käyvä oppilas voi lisäksi anoa paikkaa liityntäkuljetukseen lähikoulutaksiin, jos joukkoliikenteen reitit ovat kaukana ja kuljetuksen myöntämisen ehdot täyttyvät, taksissa on tilaa eikä tästä aiheudu ylimääräisiä kustannuksia. Paikka taksikuljetukseen anotaan etukäteen liikennepalveluista. Kuljetuskoordinaattori tekee päätöksen etuuden myöntämisestä. Kuljetusta voi käyttää vasta sen jälkeen, kun päätös etuuden myöntämisestä on tehty ja liikenteenharjoittaja on saanut riittävät tiedot kuljetuksen järjestämistä varten.

Toissijaisessa koulussa erikoisluokkaa käyvällä oppilaalla ei kuitenkaan ole oikeutta maksuttomaan koulumatkaetuuteen koulumatkan rasittavuuteen tai vaikeuteen perustuvan syyn tai tapaturmasta johtuvan syyn vuoksi.

2.5.5 A2-kieltä opiskelevat yläkoulun oppilaat

Yläkoulun oppilas on oikeutettu lähikouluperiaatteen ja oppilaskuljetusperiaatteiden mukaisesti maksuttomaan koulumatkaetuuteen silloin, jos hänet on hyväksytty muuhun kuin sijainnillisesti lähikouluunsa opiskelemaan A2 -kieltä (saksa, ranska, venäjä ja ruotsi). Tällöin kyseinen koulu määrittää opetuspalveluissa hänelle lähikouluksi (Opetuslautakunta 08.03.2022 § 18). Alakoulun oppilaiden A2-kielivalinnat eivät ole koulumatkaetuuden myöntämisperusteita.

Valo-oppilaiden osalta noudatetaan periaatetta, että oppilas voi opiskella omaa kieltään Valo-opetuksen aikana kyseisessä koulussa osana opetussuunnitelman mukaista opetustaan. Kun oppilas sijoitetaan Valo-opetuksen sijaan perusopetukseen, on hänen oman äidinkieltensä opiskelu vapaaehtoista, eikä matkoja oman kielen opintoihin järjestetä.

2.5.6 Somerolla koulua käyvät oppilaat

Somerolla koulua käyvillä Uuden-Hirvelän kylän oppilailla on oikeus maksuttomaan koulumatkaetuuteen. Etuus on rajattu koskemaan Vähä-Hirveläntien varrella asuvia ja tämän linjan pohjoispuolella asuvia oppilaita. Oikeus käydä koulua Somerolla koskee ainoastaan 7.–9. -luokkien oppilaita. (opetuslautakunta 13.4.2010 37 §)

2.5.7 Terveystieteistä syistä johtuvat tilapäiset oppilaskuljetukset

Joko sairauden tai vapaa-ajan- tai koulutapaturman vuoksi voidaan järjestää kuljetus lääkärinlausunnon tai -todistuksen perusteella siinä mainituksi ajaksi (ei koske toissijaisessa koulussa käyviä oppilaita).

Kuljetuksen järjestämiseen on huoltajan varattava aikaa kolme arkipäivää siitä, kun kuljetuskoordinaattori on saanut tiedon kuljetuksen tarpeesta. Lääkärintodistus on myös toimitettava viipymättä liikennepalveluihin. (Oulun HAO 4.11.2010 10/0497/2)

Tapaturmasta tms. terveydellisestä syystä tarvittavaa tilapäiskuljetusta haetaan ensisijaisesti Wilman kautta Tapaturma- kuljetus tai lyhytaikainen koulukuljetus -lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä lääkärintodistus, jossa todetaan kuljetustarve sekä ajanjakso, jolloin kuljetusta tarvitaan. Hakemuksessa on erikseen eriteltävä, onko kyseessä vapaa-ajan vai koulupäivän aikana sattunut tapaturma, tapaturman seurauksena vammautuneet kehon osat ja muut seikat, jotka kuljetuksessa on mahdollisesti huomioon. Lisäksi lomake on saatavissa myös kaupungin internetsivuilta sekä kouluilta ja se toimitetaan liitteineen (lääkärintodistus) kuljetuskoordinaattorille. Kuljetuskoordinaattori käsittelee hakemuksen ja harkintansa mukaan määrittelee oppilaalle tarpeellisen kuljetuksen. Kuljetus pyritään pääsääntöisesti sovittamaan jo olemassa oleviin kuljetuksiin joko taksiin tai linja-autoon.

2.5.8 Tulipalot ja muut äkilliset poikkeustilanteet

Äkillisissä ja lyhytaikaisissa (enintään lukuvuoden loppuun) oppilaan väestörekisterin mukaisen osoitteen asuntoa koskevissa poikkeustilanteissa (esim. tulipalo, vesivahinko) koulumatkaetuuteen oikeutetulle oppilaalle voidaan järjestää hakemuksen perusteella harkinnanvarainen kuljetusetuus tilapäiseen osoitteeseen oppilashuollollisista syistä asiantuntijalausunnan perusteella edellyttäen, että kuljetusreitti on olemassa.

2.5.9 TET-jaksojen maksuton koulumatkaetuus

Yläkoulujen työelämän tutustumisjakso (TET) on osa opetusta. Oikeus ilmaiseen koulumatkaetuuteen säilyy TET-jakson ajan kodin ja TET-paikan välisellä matkalla. TET-harjoitteluun kuljetuksia ei järjestetä tilausajoina. Kuljetusta ei järjestetä, mikäli TET-harjoittelu suoritetaan toisella paikkakunnalla tai luku- ja järjestyksen mukaisen kouluajan ulkopuolella.

Jos oppilas ei ole TET-jakson ulkopuolella oikeutettu maksuttomaan matkaetuuteen, mutta matka TET-paikkaan on yli 5km, oppilas saa koulun kustantaman linja-autokortin TET-jakson ajaksi.

2.5.10 Perusopetuksen päättymisen ja päättövaiheen jousto

Perusopetuslain 26 §:n mukaisesti oppilaan perusopetuksen suorittaminen päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai vaihtoehtoisesti viimeistään sinä vuonna, kun hän täyttää 17 vuotta. Jos oppilas ei saa suoritettua oppimääräänsä normaalissa ajassa ja jatkaa perusopetuksessa oppimäärän suorittamista 9. luokan jälkeen, hän on oikeutettu sen ajan maksuttomaan koulumatkaetuuteen perusopetuslain 32 §:n mukaisesti.

Lisäksi päättövaiheen joustona oppivelvollisuuslain 5 §:n 3 mom mukaisesti oppivelvollinen, joka ei ole suorittanut perusopetuksen oppimäärää lukuvuoden päättyessä sinä kalenterivuonna, kun hän täyttää 17 vuotta, voi halutessaan suorittaa oppivelvollisuuttaan osallistumalla perusopetukseen mm. aikuisten perusopetuksessa. Tällöin hän siirtyy kelan koulumatkatuen piiriin.

3. KULJETUKSEN TAI AVUSTUKSEN HAKEMINEN

3.1 Oppilaan oikeus maksuttomaan koulumatkaetuuteen esiopetuksessa ja 1.- 9. -luokilla

Oppilaalle on aina haettava maksutonta koulumatkaetuutta, jos hänelle on muodostunut siihen oikeus matkan pituuden perusteella, koulumatkan vaarallisuuden vuoksi, koulumatkan rasittavuuden ja vaikeuden (terveydelliset syyt) perusteella tai kun oppilaan virallinen osoite on muuttunut.

Kuljetuksen hakemisen syyt:

- esioppilaat sekä 1.-2. -luokan oppilaan koulumatka kaupungin osoittamaan lähikouluun on vähintään 3 kilometriä
- 3.-9. -luokan oppilaan koulumatka kaupungin osoittamaan lähikouluun on vähintään 5 kilometriä
- oppilaan koulumatka on alle 3 km / 5 km, mutta koulumatka tai sen osa on vaarallinen periaatteiden kohdan 2.2 mukaisesti
- oppilaan koulumatka on alle 3 km / 5 km, mutta oppilaasta johtuvasta syystä oppilaan koulumatka muodostuu hänelle vaikeaksi ja rasittavaksi kohdan 2.3 mukaisesti.
- oppilaasta johtuvasta syystä oppilaan koulumatka muodostuu ensisijaisena kulkumuotona linjautolla hänelle vaikeaksi ja rasittavaksi kohdan 2.3 mukaisesti
- oppilaan omavastuumatka kuljetuksen noutopaikalle muodostuu oppilaalle vaikeaksi ja rasittavaksi kohdan 2.3 mukaisesti
- oppilaan virallinen osoite on muuttunut (mahdollisesti uusi lähikoulupäätös)

Maksutonta koulumatkaetuutta haetaan ensisijaisesti sähköisellä lomakkeella Wilman kautta kohdasta Hakemukset ja päätökset. Jos Wilmaa ei perustellusta syystä ole käytettävissä, hakeminen tapahtuu kaupungin sivuilla olevalla tulostettavalla lomakkeella, joka toimitetaan liikennepalveluihin. Linkki hakemukseen löytyy esiopetuksen Internet-sivuilta. Wilmasta löytyvät lomakkeet kaikkeen kuljetuksen hakemiseen (maksuton, maksullinen, saattoavustus, muutos kuljetukseen sekä tilapäiset kuljetustarpeet). Kuljetusoikeuden myöntää kuljetuskoordinaattori.

Huoltajan tulee hakemuksessa eritellä, millä perusteella kuljetusta haetaan ja esittää perustelut tarvittaessa myös liitteiden muodossa joko lausuntoina tai muina päätöksentekoon vaikuttavilla asiakirjoilla.

Kuljetuskoordinaattori tekee maksuttomasta koulumatkaetuudesta päätöksen, josta voi valittaa Turun hallinto-oikeuteen. Päätöksen liitteenä on tarkempi muutoksenhakuohje. Harkinnanvaraisesta kuljetusetuudesta päätettäessä käytetään aina kokonaisharkintaa. Päätös tehdään hakemuksen perusteella lukuvuodeksi kerrallaan, ellei asiantuntijan lausunnosta ilmene lyhyempi tai pidempi määräaika tai pysyväisluonteinen peruste. Asiantuntijalausunnat on toimitettava tarpeen vaatiessa joka lukuvuosi uudelleen ennen seuraavan lukuvuoden alkamista edellisenä keväänä Wilman kautta huoltajille lähetettyjen tiedotteiden mukaisesti. Olosuhteiden muuttuessa on tehtävä uusi hakemus tai ilmoitettava, ettei kuljetuksen saamiselle ole enää perusteita.

Huoltajan velvollisuus on myös ilmoittaa ja olla yhteydessä liikennepalvelujen osoitteeseen koulukuljetukset@salo.fi, jos kuljetukseen tarvitaan muutoksia (iltapäivätoiminnan muutokset, lapsesta johtuvat syyt), kuljetustarve peruuntuu kokonaan tai oppilaan virallisessa osoitteessa tapahtuu muutoksia.

3.2 Oppilaan muuttaessa

Oppilaan huoltajan velvollisuus on aina ilmoittaa oppilaan muuttunut väestörekisteriosoite opetuspalveluihin. Olemassa oleva kuljetusetuus vanhasta osoitteesta päättyy muutettaessa. Osoitteen muuttuessa oppilaan lähikoulu määritellään lasten ja nuorten palveluissa aina uudelleen.

Jos oppilas muuttaa lukuvuoden vaihtuessa tai kesken lukuvuoden kaupungin sisällä, ja haluaa käydä edelleen hänelle aiemmin määritellyä lähikoulua tai käydä lukuvuoden loppuun vanhassa lähikoulussaan, kuljetusta ei järjestetä eikä korvata, ellei koulua määritellä opetuspalveluissa hänelle uudelleen lähikouluksi. Koulumatkaetus aktivoituu vasta, kun opetuspalvelut on tehnyt uuden lähikoulupäätöksen, jolloin osoitemuutos on nähtävissä väestörekisterijärjestelmästä ja on tehty uusi kuljetuspäätös. Jos opetuspalvelut tekee oppilaalle toissijaisen koulupaikkapäätöksen, olemassa oleva koulumatkaetus päättyy välittömästi tämän päätöksen perusteella.

4. OPPILASKULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN

Oppilaalle tehdään aina päätös maksuttomasta koulumatkaetuudesta. Oppilaskuljetukset toteutetaan perustasoisen. Kuljetusoppilaiden osalta lakisääteinen kuljetusoikeus jatkuu niin kauan, kun sille on olemassa perusteet. Oppilaan koulu-uran aikana kuljetuksen käytännön toteutus esim. kuljetusmuoto ja noutopaikka saattavat vaihdella kuljetettavan iän, teiden vaarallisuuksien, alueen oppilaiden lukujärjestyksen, kuljetettavien määrän tai erilaisten kuljetusten kehittämis- ja muutostöiden myötä. Kuljetusoppilaiden vanhemmat voivat järjestää ja kustantaa lastensa koulumatkat, mikäli katsovat, ettei kaupungin tarjoama perustaso ole heille riittävä.

4.1 Kuljetusmuoto

Olemassa olevan **avoimen joukkoliikenteen eli Paikun** hyödyntäminen on ensisijaista kaikilla luokka-asteilla. Tällöin kaikille matkustajille avointa joukkoliikennettä käyttäessään oppilaan on noudatettava voimassa olevia Salon joukkoliikenteen matkaehtoja. **Tilausajoa eli taksikuljetusta** käyttäessään puolestaan noudatetaan sille määriteltyjä pelisääntöjä.

Muita kuljetusmuotoja käytetään silloin, kun joukkoliikennettä ei ole, koulumatkan osa on niin vaarallinen, että ole turvallista joukkoliikennettä käyttää tai kyseeseen tulee oppilaasta itsestään johtuva syy. Oppilas voi myös joutua käyttämään useita kuljetusmuotoja (linja-auto ja taksi) tai vaihtamaan kulkuneuvoa kesken koulumatkan. Esiopetuksessa olevan oppilaan kohdalla harkitaan tapauskohtaisesti, voiko hän käyttää linja-autoa vai järjestetäänkö kuljetus taksikuljetuksena.

Taksikuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle eikä kotipihalta, vaan oppilaat kulkevat omatoimisesti heille osoitettuun noutopaikkaan. Taksien pysähtymispaikat pyritään valitsemaan siten, että ne ovat reittien sujuvuuden kannalta tarkoituksenmukaiset, niissä on turvallista purkaa ja täyttää autoa, eikä synny tarpeetonta tienylitystarvetta. Reittejä, noutopaikkoja ja aikatauluja suunniteltaessa otetaan huomioon myös yhdenvertaisuus, käytännöllisyys ja taloudellisuus.

Taksikuljetuksien osalta liikennöitsijät tiedottavat huoltajia, kouluja ja varhaiskasvatustyksiköitä reiteistä ja aikatauluista erikseen ilmoitettujen palvelujen kautta ennen koulun alkua ja aina, kun reitteihin ja aikatauluihin tulee muutoksia. Huoltajat voivat myös kysyä taksien aikataulut ja reitit suoraan liikennöitsijältä. Taksien reiteissä ja aikatauluissa saattaa tapahtua muutoksia koulujen alkamisen jälkeen. Reitit ja aikataulut vakiintuvat muutaman viikon kuluessa koulujen alkamisesta. Lukuvuoden aikana vaihtuvien jaksojen vuoksi sekä kuljetusoppilaista johtuvista syistä (esim. sairaudet) reittejä voidaan joutua muuttamaan kesken lukuvuoden joko tilapäisesti tai pysyvästi.

Joukkoliikenteen osalta tiedottaminen reittimuutoksista, aikataulumuutoksista ym. toteutetaan www.salonpaikku.fi -sivuston sekä Paikun muiden järjestelmien kautta.

4.1.1 Noutopaikat

Koulumatkaetus päätökseen on taksikuljetuksen osalta pääsääntöisesti määritetty oppilaiden nouto- ja jättöpaikat. Noutopaikkaa määriteltäessä huomioidaan mm. teiden vaarallisuusasteet, yhdenvertaisuus ja oppilaan matka-ajat. Loppujen osalta taksien pysähtymispaikat ja oppilaiden noutopaikat määrittelee liikennöitsijä ja hyväksyy ne liikennepalveluissa. Jos oppilaan huoltajalla ja liikennöitsijällä on erimielisyyttä taksin pysähtymispaikasta, liikennepalvelut ratkaisee lopullisen paikan.

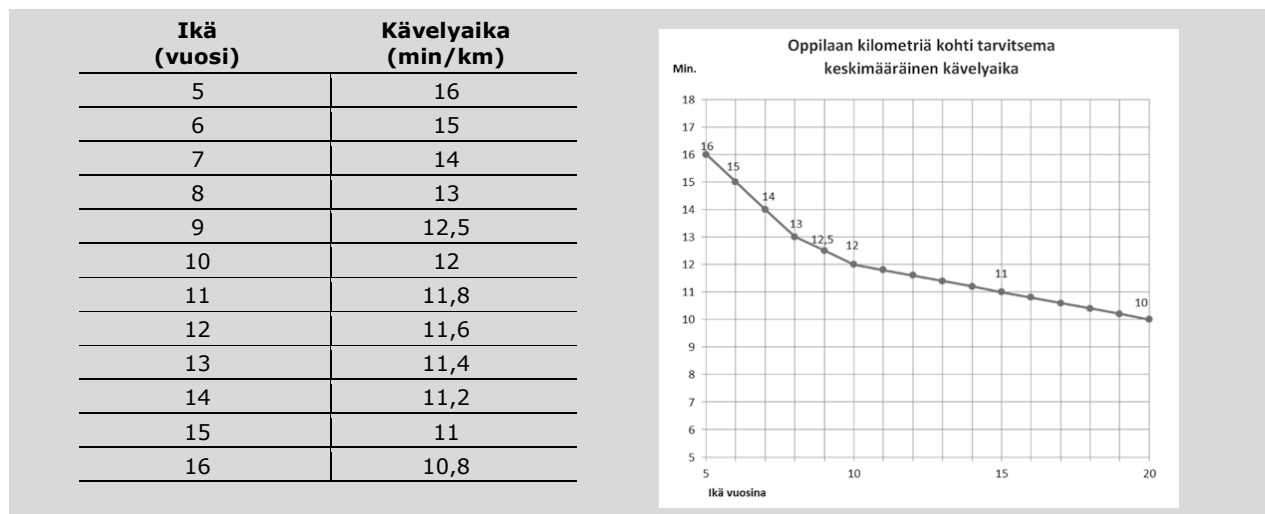
Joukkoliikenteen osalta oppilaalle määritellään Wilmaan näkyviin lähin pysäkki linjoineen, jolla oppilas voi koulumatkansa suorittaa. Nämä merkinnät eivät kuitenkaan ole velvoittavia, vaan oppilas voi valita hänelle soveltuvimman vaihtoehdon, jos esimerkiksi linjoja on useita käytettävissä.

Noutopaikkojen määrittelyssä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Omavastuumatka: Omatoimisesti kuljettavan matkan osuus voi olla enintään 3 km esioppilailla ja 1.-2. -luokkien oppilailla ja 5 km 3.-9. -luokkien oppilailla. Omatoimisesti kuljettavan matkan aika lasketaan mukaan laskettaessa oppilaan koulumatkaan käyttämää aikaa. (KHO 2016:51)
- Koulumatkan kesto: Lakisääteinen koulumatkan matka-aika ei saa ylittyä (alle 13-vuotiaat 2,5 tuntia / yli 13-vuotiaat 3 tuntia). Koulumatkan ajallinen kesto määritetään siten, että lasketaan yhteen aamun ja iltapäivän koulumatkan kesto. Siihen sisällytetään kävelyaika kotoa/kotiin noutopaikalle tai bussipysäkillä, matkustusaika joko taksilla tai bussilla ja odotusaika koululla Kävelyaikojen las-

kemiseen käytetään kuntaliiton määrittämää kävelynopeutta, joka ottaa huomioon oppilaan iän. Kuntaliiton määrittämä kävelynopeus eri-ikäisille oppilaille on nähtävillä kuvassa 1.

Matkan pituuden, koulumatkan vaarallisuuden sekä terveydellisten syiden perusteella myönnetyn maksutoman koulumatkaetuuden saaneiden oppilaiden huoltajat voivat hakea oppilaalle määritellyn noutopaikkaan muutosta, jos huoltajan näkemyksen mukaan määritetty noutopaikka tai omavastuumatka noutopaikalle on ko. oppilaalle vaarallinen tai rasittava. Muutosta haetaan aina Wilman kautta virallisella muutoshakemuksella. Hakemuksen liitteenä toimitetaan kohdissa 2.2 tai 2.3 vaaditut liitteet. Tällöin noutopaikasta tehdään viranhaltijapäätös, johon huoltajalla on muutoksenhakuoikeus Turun hallinto-oikeuteen.

Kuva 1. Oppilaan kilometriä kohti käyttämä keskimääräinen kävelyaika (min). (Kuntaliitto, henkilökuljetusopas)

4.2 Koululaislipun käyttö

Linja-autoliikenteessä koulumatkaetuuteen oikeutetulla oppilaalla on oltava mukanaan matkaan oikeuttava koululaislippu, tai matka on maksettava muulla Paikussa käytössä olevalla maksutavalla. Kuljettajalla on oikeus vaatia maksu ilman voimassa olevaa lippua matkustavalta oppilaalta. Uudet linja-autokuljetuksissa aloittavat oppilaat saavat koululaislipun sisältävän matkakortin koulustaan ensimmäisenä koulupäivänä, jos huoltaja on hakenut ohjeiden mukaan kuljetusta. Muiden osalta matkakortteihin päivitetään uusi koululaislippu vuosittain. Oppilaan tulee säilyttää koulumatkoja varten saamansa matkakortti koko perusopetuksen ajan. Kaupungin myöntämällä koululaislipulla voi matkustaa vain se oppilas, jolle maksuton etuus on myönnetty. Koululaislippu oikeuttaa kahteen matkaan / koulupäivä ja se sisältää kahden tunnin vaihto-oikeuden, jonka aikana oppilas voi tarvittaessa vaihtaa Paikku-linjalta toiselle. Koulumatkan kulke- mista varten saatuja koululaislippuja saa käyttää ainoastaan koulumatkoihin. Vapaa-ajan matkustusta var- ten samalle matkakortille voi ladata arvoa. Matkalipun väärinkäytöstä kaupungille aiheutuneet kulut voi- daan periä huoltajalta ja väärinkäyttö voi johtaa maksuttoman koulumatkaetuuden määräaikaiseen me- nettämiseen.

Mikäli oppilaan matkakortti häviää, huoltajan tulee viipymättä ilmoittaa kortin katoamisesta kouluun. Ilmoituksen jälkeen koulu antaa huoltajalle uuden kortin noutamista varten todistuksen, jota vastaan op- pilas tai huoltaja lunastaa kortin joukkoliikenteen palvelupisteestä. Noudettaessa uudesta matkakortista veloitetaan korttimaksu. Mahdollisten kortittomien päivien aikana matkat maksaa huoltaja itse, eikä niitä korvata jälkikäteen.

Jos oppilas muuttaa, vaihtaa koulua tai muusta syystä ei ole enää oikeutettu koulumatkaetuuteen siitä on välittömästi ilmoitettava kouluun tai liikennepalveluihin, jolloin kortilta poistetaan koululaislippu. Sen jäl- keen matkakortille voi ladata omakustanteisen kausilipun.

4.3 Kuljetuksen odotus

Aikataulusta johtuen oppilas voi joutua odottamaan opetuksen alkua kuljetuksen jälkeen tai kuljetusta koulun jälkeen. Lain mukaan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään 2 h 30 min päi-

vässä, jos oppilas ei lukuvuoden alkaessa ole täyttänyt 13 vuotta Samalla vuosiluokalla voi lain mukaan siten olla oppilaita, joiden koulumatkan enimmäiskesto aika vaihtelee. Tätä vanhemman oppilaan koulumatka odotuksineen voi kestää kolme tuntia päivässä.

Aikataulut pyritään järjestämään siten, ettei odotusta tule (oppilaan odotusaika koululla ei saa olla enempää kuin 30 minuuttia). Mikäli koululla on kuljetusoppilaita, oppilailla on oltava mahdollisuus päästä sisätiloihin ja koululla on oltava valvonta.

Iltapäivän odotusajaksi järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan, josta vastaa kouluavustaja, opettaja tai varhaiskasvatuksessa päiväkodin henkilökunta. Valvonnasta ennen koulupäivän alkua ei ole säädetty laissa.

4.4 Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana

Koululta otetaan yhteyttä huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin.

4.5 Kuljetusoppilaan poistaminen koulutiloista kesken päivän

Kun kuljetusoppilas joudutaan poistamaan koulutiloista kesken koulupäivän käyttäytymisen perusteella, joka on yhdistettävissä hänen vammaansa tai sairauteensa, on hänelle järjestettävä kuljetus kotiin. (KHO 2019:7)

4.6 Tukiopetus, jälki-istunnot ja koulun järjestämä kerhotoiminta

Jos kuljetusoppilas osallistuu tukiopetukseen, pyritään hänelle erikseen sovittaessa lukujärjestysmuutoksella järjestämään muutos kuljetukseen siksi ajaksi kuin se on tarpeen. Jos hänelle on määrätty jälki-istuntoa, ko. toiminta pyritään järjestämään siten, ettei ylimääräisiä kuljetuskustannuksia tai järjestelyjä synny. Ensisijaisesti toimitaan siten, että oppilas voidaan ohjata koululta vielä samana päivänä lähtevään toiseen kuljetukseen tai linjaliikenteen autoon. Toissijaisesti otetaan yhteys huoltajaan kuljetuksen hoitamiseksi huoltajan toimesta. Mikäli nämä järjestelyt eivät onnistu, otetaan yhteyttä kuljetuskoordinaattoriin.

Koulun toimintana, opetuksen tukena osana koulun toimintaa järjestettävät, oppilaille vapaaehtoiset kerhot pyritään järjestämään siten, että myös kuljetusoppilailla olisi mahdollisuus osallistua kerhoihin kuljetusaikataulut huomioiden. Kuljetusoppilas voi siis mennä kerhoon aikaisemmalla kuljetuksella, tai kotiin myöhäisemmällä kuljetuksella bussilla ja lisäksi myös erikseen sovittaessa taksilla keskitetysti koulun ja liikennepalveluiden kanssa sopien ennen kerhon alkamista.

4.7 Iltapäivätoiminta

Iltapäivätoimintaan osallistuvilla oppilailla ei ole automaattisesti oikeutta kuljetukseen toimipaikasta kotiin. Perusopetuslain 48 b § määrittelee asian seuraavasti: *"Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettäessä tulee ottaa huomioon, että niillä toimintaan osallistuvilla lapsilla, joilla on 32 §:n mukainen oikeus koulumatkaetuun, on mahdollisuus käyttää tätä etuutta."*

Kaupungilla ei ole velvollisuutta järjestää erillisiä kuljetuksia iltapäivätoiminnasta kotiin. Perusopetuslain 32 § mukainen mahdollisuus koulumatkaetuuden mukaiseen käyttöön oppilaan lähikoulussa järjestetystä iltapäivätoiminnasta toteutetaan seuraavasti:

- Mikäli oppilas on saanut koulumatkoja varten bussikortin, voi hän käyttää sitä iltapäivätoiminnasta kotiin kulkemiseen.
- Taksioppilaat voivat **kuljetuskoordinaattorin kanssa erikseen sovittaessa** käyttää taksikuljetusetuuttaan klo 15:n aikoihin (koulukohtaisia eroja päättymisajoissa) lähtevässä taksissa. Kuljetukseen pääseminen edellyttää, että kuljetuskoordinaattorin selvityksen perusteella reitti on olemassa ja siinä on tilaa. Taksikuljetuksia ei tarjota muuna ajankohtana. Jos taksioppilas lähtee kotiin klo 15:n taksilla, hänen täytyy olla ilmoittautunut klo 15 päättyvään iltapäivätoimintaan. Huoltajalla on aina yhteydenottovelvollisuus liikennepalveluihin ennen kuljetukseen pääsemistä. Liikenneöitsijöiden kanssa ei asiasta voi sopia.
- Klo 15 kyydit ovat **mahdollisia aikaisintaan 1.9. alkaen, kun** taksireitit ovat vakiintuneet. Huoltajat ovat tähän asti velvollisia itse järjestämään oppilaan kotiin kuljetuksen iltapäivätoiminnasta.

- Jos iltapäivätoiminnassa oleva kuljetusoppilas haluaa käyttää taksikuljetusta kotiin, sitoutuu hän käyttämään kuljetusta kaikkina iltapäivätoimintapäivinä ja sen on oltava säännöllistä viikko-kohtaisesti.
- Mikäli oppilas on ilmoittautunut iltapäivätoimintaan vain osaksi viikkoa ja haluaa muina päivinä käyttää kuljetusetuuttaan koulusta kotiin, tulee huoltajien vahvistaa lukukaudeksi kerrallaan viikonpäivät, jolloin lapsi on poissa toiminnasta ja sen sijaan käyttää kuljetusetuuttaan suoraan koulusta (esim. kuljetuksessa ma ja ke, muut pv:t iltapäivätoiminnassa). Päivittäin/viikoittain muuttuvia ilmoituksia ei toteuteta.
- Iltapäivätoiminnan henkilökunta ei valvo lapsen siirtymistä kotimatkalta tai kulkuvälineeseen. Jos oppilas joutuu odottamaan kuljetusta iltapäivätoiminnasta poistuttaessa, on huoltaja vastuussa op-pilaasta sen ajan kuin hän odottaa kuljetukseen pääsyä.

4.8 Toisen asteen oppilaat

Kuljetusperiaatteiden mukaiset oppilaskuljetukset järjestetään perusopetuksen aikana. Salon kaupunki ei järjestä kuljetuksia toisen asteen opetukseen. Koulumatkatukilain (48/1997) mukaisesti perusopetuksen jälkeisiin opiskelumatkoihin koulumatkatukea haetaan kansaneläkelaitokselta. Tukea maksetaan määrätyin ehdoin ammatillisissa oppilaitoksissa ja lukiossa opiskeleville. Lisätietoa: www.kela.fi/koulumatkatuki.

Toisen asteen kuljetuksia ei myöskään järjestetä terveydellisistä syistä eikä tapaturman vuoksi taksikuljetuksena.

5. MAKSULLINEN KULJETUS

Kuljetuskoordinaattori voi hakemuksesta myöntää tilausajon eli koulutaksin kyytiin maksullisen kuljetuksen niille oppilaille, joilla ei ole lain ja elinvoimajaoston (31.12.2023 asti kaupunkikehityslautakunnan) määrittelemien tarkennuksien perusteella oikeutta maksuttomaan koulumatkaetuuteen, edellyttäen, että

- yhteysväliillä ei kulje joukkoliikennettä
- taksissa on tilaa
- reitti on jo olemassa

Maksullista kuljetusta voi hakea oppilas, joka käy hänelle osoitettua lähikoulua tai myönnettyä toissijaista koulua ja hän asuu väestörekisterin osoittamassa virallisessa osoitteessa. Maksullista kuljetusta ei ole mahdollista saada toissijaisesta osoitteesta esim. vuoroasumisen vuoksi. Maksullista kuljetusta ei myönnetä avoimen joukkoliikenteen eli Paikun kyytiin eikä omavastuumatkoille sellaisille oppilaille, joille maksuton etuus on jo myönnetty.

Lukuvuoden alkaessa kuljetuksia järjestetään vasta, kun reitit ja aikataulut ovat selvillä lakisääteisesti kuljetettavien oppilaiden osalta. Maksullisten kuljetusten hakemuskäsittely aloitetaan aikaisintaan 1.9. alkaen.

Takseihin jääneiden vapaiden paikkojen selvittyä kuljetuskoordinaattori ilmoittaa oppilaan lukujärjestykseen perustuvat ja tarjolla olevat kuljetuspäivät ja -paikat huoltajalle. Huoltaja vahvistaa, mitkä matkat hän ottaa oppilaalle vastaan, minkä perusteella kuljetuskoordinaattori tekee päätöksen. Vahvistaessaan paikat huoltajat sitoutuvat samalla maksamaan varatut matkat päätöksen mukaisesti, vaikka oppilas ei niitä käyttäisi. Päätös tehdään aina tapauskohtaisesti joko lukuvuodeksi tai anomuksessa mainituksi lyhyemmäksi ajaksi. Oikeuden maksulliseen kuljetukseen voi menettää, mikäli taksipaikkaa tarvitaan lakisääteisesti kuljetettavalle oppilaalle. Tällöin ei myöskään peritä päätöksen mukaisia maksuja kuin siihen asti, kuin kuljetuspaikka on ollut oppilaalle varattuna.

Maksullisesta kuljetuksesta peritään korvaus elinvoimajaoston (31.12.2023 asti kaupunkikehityslautakunnan) vahvistaman taksan mukaisesti. Taksa vahvistetaan vähintään lukuvuodeksi kerrallaan. Maksullinen kuljetus laskutetaan huoltajalta takautuvasti lukukaussittain.

6. OPPILASKULJETUKSIA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

6.1 Kuormitussäädökset

Takseilla ajettavissa oppilaskuljetuksissa noudatetaan tieliikennelain 10.8.2018/729 142 §:n ja HE 180/2017 asettamia säännöksiä tilausliikenteenä ajettavista koulu- ja esiopetuskuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Linja-autoissa ei saa olla lainkaan ylikuormaa oppilaskuljetuksissa (asetus 553/2006 3 §). Linjaliikenteessä rekisteriin merkitty matkustajamäärä saadaan tilapäisesti ylittää 30 prosenttia (asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä 38 §).

6.2 Turvavyöt

Turvavyön ja muiden turvalaitteiden käytöstä taksikuljetuksen aikana säädetään tieliikennelain 90–91 ja 94–95 §. Taksiliikenteessä kuljettaja vastaa lisäksi siitä, että oppilaat käyttävät turvavyötä autoissa, joihin ne on asennettu. Kuljettaja auttaa tarvittaessa turvavyön kiinnittämisessä.

Joukkoliikenteen osalta turvavyöasioissa noudatetaan lisäksi tieliikennelain 91 § ja 94 § sekä turvavyödirektiivin (2003/20/EY) määräykset: joukkoliikennevälineissä on käytettävä turvavyötä, mikäli sellainen on istumapaikalle asennettu.

6.3 Käyttäytyminen

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.

Taksikuljetus

Taksin kuljettaja on kuljetuksen aikana kasvatuksesta vastaava henkilö. Kuljetuksen aikana noudatetaan hänen antamia ohjeita. Kuljettajalla on oikeus ja velvollisuus puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla ja ilmoittaa siitä tarvittaessa liikennepalveluihin, koululle ja esiopetuspaikkaan. Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä.

Autoon noustessa koulureput on otettava pois selästä. Autossa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni. Kuljettaja vastaa siitä, että oppilaat käyttävät turvavyötä. Kuljettajan on myös itse käytettävä turvavyötä, kuten laki edellyttää, ja käyttäydyttävä muutenkin esimerkillisen aikuisen tavoin.

Oppilaalla ei ole ilman lupaa irrottaa turvavyötä kesken matkan eikä hänellä myöskään ole lupaa liikkua paikasta toiseen autossa kuljetuksen aikana. Toistuvista rikkomuksista ja kuljettajan ohjeiden noudattamatta jättämisestä voidaan huoltajaan olla yhteydessä liikennepalveluiden tai koulun toimesta. Sääntörikkomuksista voi seurata kuljetuksen evääminen maksimissaan 2 viikoksi, jolloin kuljetus siirtyy huoltajan vastuulle.

Linja-autokuljetus

Avoimessa joukkoliikenteessä linja-auton kuljettaja ei ole kasvatuksesta vastaava henkilö, vaikka kuljettajan tehtäviin kuuluu huolehtia järjestyksen ylläpitämisestä kulkuneuvossa (Laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä 17.6.1977/472). Avoimessa joukkoliikenteessä kuljettaja ei vastaa siitä, että matkustajat käyttävät turvavyötä.

Laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä 3 § oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei kuitenkaan saa poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen.

6.4 Urheiluvälineet ja muut poikkeavat tavarat

Koulutaksissa kuljetetaan vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita tavaroita, joita tarvitaan koulutyössä tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa. Urheiluvälineet tulee kuljetuksen aikana suojata asianmukaisesti (luistimiin teräsuojukset, sukset pussiin tai yhteen sidottuna). (KHO 17.6.2009/1571). Joukkoliikenteessä välineiden kuljettamisen osalta noudatetaan matkaehdot.

6.5 Liikennöitsijän tehtävät ja vastuut taksikuljetuksessa

Taksikuljetusten osalta liikennöitsijöiden vastuu kattaa oppilaiden kuljetuksen kotipysäkiltä koulun pysäkille ja päinvastoin. Takseissa on lista kuljetettavista oppilasta ja heidän aikatauluistaan. Koulutaksi ei saa ohittaa taksipysäkkiä ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki pysäkiltä kyytiin nousevat oppilaat ole mukana.

Taksiliikenteen kuljettaja on vastuussa oppilaista kuljetuksen aikana. Lisäksi kuljettajalla on oikeus puuttua kuljetuksen aikana tapahtuviin ongelmatilanteisiin ja tarvittaessa pysäyttää kuljetus selvityksen ajaksi sekä liikennöitsijän tarvittaessa olla yhteydessä huoltajaan, jos oppilasta ei saada käyttäytymään asiallisesti.

Taksiliikenteen kuljettajilla ei ole oikeutta ottaa kyytiin muita oppilaita kuin ne, jotka liikennepalvelut ilmoittaa kuljetukseen eikä myöskään tehdä sovittua poikkeavia kuljetuksia huoltajan tai oppilaan pyynnöstä. Kaikkia oppilaita tulee kohdella samojen periaatteiden mukaisesti.

6.6 Huoltajan tehtävät ja vastuut

Huoltajan vastuulla on huolehtia, että oppilas on sovittuna aikana sovitulla noutopaikalla tai ajoissa Paikun aikataulun mukaisella linja-autopysäkillä. Huoltajan ja tienpitäjän vastuulla on varsinkin kotinoutotilanteissa ja yksityisteillä huolehtia, että tiet ja muut kulkuväylät toimivat kaikissa keliolosuhteissa.

Koulutaksin ei tarvitse odottaa lasta, mikäli hän myöhästyy taksin noutopaikalta liikennöitsijän ilmoittamasta noutoajasta, joka on lähtöaika noutopaikalta. Jos lapsi myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. **Koulutaksin aikataulussa voi olla tilapäisistä syistä liukumaa noin kymmenen minuuttia aikaisempaan tai myöhempään kuin sovittu aika.** Noutoajasta ei kuitenkaan tästä syystä muutu.

Huoltajan tulee ilmoittaa koulutaksin liikennöitsijälle, jos oppilas sairastuu tai ei muuten tarvitse koulu-kyytiä. Ilmoitustapa ilmoitetaan erikseen. Pidemmistä tai pysyvistä kuljetusmuutoksista huoltajan tulee ilmoittaa myös liikennepalveluihin. Kuljettajalle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaan liittyvistä seikoista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.

Kaikille avoimessa joukkoliikenteessä eli Paikussa matkustavilla kuljetusoppilailla ei ole olemassa noutoaikaa. Paikku liikennöi linjakohtaisten aikataulujen mukaan. Aikatauluihin merkityt vuorojen väli- ja saapumisajat ovat linjan keskimääräisiin ajoaikoihin perustuvia arvioajakoja. Matkustajamäärien vaihtelu, keli- tai liikenneolosuhteet saattavat vaikuttaa vuorojen toteutuneisiin ajoaikoihin siten, että vuoro ohittaa pysäkin tai saapuu linjan päätepisteelle hieman ennen tai jälkeen arvioidun saapumisajan. Oppilaan huoltaja on velvollinen seuraamaan oppilaan käyttämän linjan aikatauluissa tapahtuvia mahdollisia muutoksia Paikun tiedotuskanavista.

Jos oppilas ei toistuvasta ohjeistuksesta huolimatta esimerkiksi käytä turvavyötä tai jatkaa häiriköintiä, voidaan kuljetuksen järjestäminen siirtää kokonaisuudessaan huoltajan vastuulle.

6.7 Koulun tehtävät ja vastuu

Vastuu oppilaan turvallisuudesta on koululla vain silloin, kun oppilas käyttää hänelle myönnettyä koulumatkaetuutta. Oppilas on koulun vastuulla autosta noususta kouluun ja koulun päättymisestä autoon nousuun. Liikennöitsijöiden/kuljettajien vastuu kattaa matkan autoon noususta kotipysäkiltä tai kokoontumispaikalta koulun pysäkille jättämiseen ja toisin päin. Muilta osin vastuu oppilaan turvallisuudesta on huoltajalla.

Kuljetuksen aikana tapahtuvien kiusaamistilanteiden, muiden häirintä ja vahingonteon selvittely pyritään mahdollisimman nopeasti selvittämään koulussa ja löytämään ratkaisu asioihin yhdessä huoltajan ja liikennepalveluiden kanssa.

7. TOIMINTA ONGELMATILANTEISSA

7.1 Onnettomuus

Kaupunki on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkan aikana tapahtuvan tapaturman varalta. Liikennöitsijän liikennevakuutus korvaa vahingot, jotka ovat liikennöitsijän vastuulla. Tapaturmavakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa välittömästi koulun ja kodin välillä sekä vuosittaiseen työsuunnitelmaan merkittyjä opintoretkiä. Lyhytkin poikkeaminen koulumatkareitiltä katkaisee vakuutuksen.

Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut, mutta ei esinevahinkoja. Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Lievemmissä onnettomuuksissa liikennöitsijä on velvollinen tiedottamaan huoltajille tapahtuneesta.

7.2 Auto ei saavu pysäkille

Joskus voi käydä niin, ettei linja-auto tai taksi pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Ajokaluston rikkoontuessa, on taksiyrittäjä velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Avoimessa joukkoliikenteessä on varauduttava yksittäisiin vuorojen peruutuksiin ja myöhästymisiin. Liityntäkuljetuksessa olevien oppilaiden osalta koulutaksin huolehtii kuljetukset kouluun asti, jo Paikku-vuoroa ei pystytäkään ajamaan.

7.3 Poikkeukselliset keli- yms. olosuhteet

Huonojen keliolosuhteiden, työtaistelun tms. aiheuttamien poikkeustilanteiden sattuessa ei kunta vastaa erillisistä kuljetuksista. Näissä tapauksissa päätös oppilaan kouluun lähettämisestä on huoltajan vastuulla. Kuljettajalla on oikeus tehdä tilannekohtaiseen harkintaan perustuva päätös muuttaa ajettavaa reittiä tai oppilaan nouto- tai jättöpaikkaa tilapäisesti liikenneturvallisuussyistä johtuen.

Huoltajan ja tienpitäjän vastuulla on varsinkin kotinoutotilanteissa ja yksityisteillä huolehtia, että tiet ja muut kulkuväylät toimivat kaikissa keliolosuhteissa. Jos taksinkuljettaja katsoo, että oppilasta ei päästä turvallisesti noutamaan, huoltajalla on vastuu oppilaan kouluun saattamisesta.

7.4 Vahinko tai ilkivalta

Oppilaan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa ([412/1974](#)). Vahingoista tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai tämän muulle lailliselle edustajalle (perusopetuslaki 35 §).

Huoltaja on velvollinen korvaamaan oppilaan kuljetuskalustolle aiheuttaman vahingon. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

7.5 Palaute kuljetuksen laadusta

Mikäli kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä, kirjallinen palaute osoitetaan liikennöitsijälle ja liikennepalveluihin: Paikku-liikenteen osalta osoitteeseen paikku@salo.fi ja tilausajojen osalta osoitteeseen koulukuljetukset@salo.fi. Jos on kyseessä yksittäistä oppilasta koskeva poikkeuksellinen tapahtuma tai jatkuva laiminlyönti, on syytä yksilöidä oppilas, tapahtuma-aika/ajat ja valituksen aihe.

Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianosaisten ottaa yhteyttä suoraan poliisiin.

7.6 Kadonneet tai unohtuneet tavarat

Autoihin jääneitä löytötavaroita voi tiedustella suoraan kyseisen auton kuljettajalta tai liikennöitsijältä. Paikku -liikenteen autoihin jääneet löytötavarat liikennöitsijä toimittaa löytötavaratoimistoon.

7.7 Häirintä- ja kiusaamistilanteet kuljetuksen aikana

Kaikenlainen kiusaaminen ja häirintä on kuljetuksen aikana kielletty. Kuljetuksen aikana tapahtuviin kiusaamistilanteisiin, häirintään ja muuhun vahingontekoon on 0-toleranssi. Kiusaamisen ennaltaehkäise-

minen on osa koulujen suunnitelmaa ja näin ollen näihin tapauksiin puututaan nopeasti yhdessä liikennepalveluiden ja koulujen kanssa.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (perusopetuslaki 29 §).

Liikennepalvelut voi tarvittaessa harkinnan mukaan tehdä huoli-ilmoituksen lastensuojeluun tai rikosilmoituksen poliisille, jos kuljetuksen aikana havaitaan epäasiallista käytöstä muita kohtaan.

7.8 Erilaisten päihteiden käyttö kuljetuksen aikana

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana. Erilaisten päihdeaineiden käyttö kuljetuksen aikana on kielletty. Tämä koskee kaikkia tupakkatuotteita mukaan lukien sähkö tupakka, alkoholia ja huumausaine. Asiasta ilmoitetaan koululle, jolla on oikeus ottaa päihteet haltuunsa oppilaalta (perusopetuslaki 36 d§).